

Stanovisko ADH ČR 1/2021 „Preventistky a jejich působnost“

Prezidium Asociace dentálních hygienistek ČR z. s. (dále jako „ADH ČR“) bylo osloveno se žádostí o zaujetí stanoviska k dokumentu s názvem „Preventistky a jejich působnost“, který má zřejmě sloužit jako podklad k diskusi o možnosti zavedení pozice (povolání) preventisty/ky, resp. lektor/ky preventivní stomatology do českého právního řádu.

Prezidium ADH ČR zaujímá ve věci otázky „preventistů/tek“ následující stanovisko:

Předně zdůrazňujeme, že obecně vítáme jakékoli rozumné aktivity, jejichž cílem je prevence a zlepšení úrovně zubního zdraví široké veřejnosti, a proto vnímáme pozitivně, že účelem zavedení povolání preventistů/tek je nepochybně podpora zubní prevence ve společnosti.

Jako vlastní prostředek, kterého má být účelu dosaženo, však možnost zavedení dalšího zdravotnického povolání (buť zřejmě pouze s působností čistě instruktážní a edukační), však jednoznačně odmítáme. Rovněž odmítáme, že by potenciálně nový obor mohl mít v kompetenci fluoridaci zubů.

Kompetence preventistů/tek v současnosti vykonává více zdravotnických pracovníků. Vedle zubních lékařů, mají stejné kompetence především dentální hygienistky, dále zubní instrumentářky, všeobecné sestry a další zdravotničtí pracovníci, které uvádí vyhláška č. 55/2011 Sb. a které jsou rovněž zmíněny v dokumentu s názvem „Preventistky a jejich působnost“. V současnosti tedy existují tisíce zdravotnických pracovníků, u nichž není pochyb o tom, že instruktážní a edukační kompetence v oblasti péče o dentální zdraví vykonávají. Jen pokud jde o obor dentální hygieny tak v ČR působí celkem čtrnáct vzdělávacích zařízení, v nichž studenti oboru dentální hygiena mohou získat svou odbornou způsobilost a každým dalším rokem se tedy počet těchto odborně způsobilých zdravotnických pracovníků zvyšuje. Zavedení dalšího zdravotnického pracovníka s edukačními a instruktážními kompetencemi mohlo mít možná důvod v minulosti, kdy existoval nedostatek dentálních hygienistek, nikoli v současnosti.

Jako odstrašující příklad nám může posloužit situace, která v této souvislosti nastala na Slovensku. Před několika lety tam v rámci soukromých vzdělávacích aktivit byly zavedeny tří-týdenní kurzy pro tzv. „zubní preventistky“, aniž by tato profese byla legislativně ukotvena. Absolventky těchto kurzů poté začaly nekontrolovaně a nelegálně působit jako dentální hygienistky. Výkon profese bez odborné způsobilosti a vzniklý chaos skončily až u soudu, kde byly řešeny případy těžkého poškození pacientů s trvalými následky jako výsledek ošetření těmito „pseudohygienistkami“. Poté byly tyto kurzy zubních preventistek oficiálně zakázány.

Mimochodem, některé z těchto „preventistek“ se vydaly vykonávat dentální hygienu i do ČR. Před nedávnem se na nás obrátila jedna zubní lékařka, zda může tuto osobu jako dentální hygienistku zaměstnat.

Je nám známo, že například v organizaci „Český zelený kříž, o.p.s.“ působí několik málo pedagogů (vedle zubních lékařů a dentálních hygienistek), kteří pomáhají s edukací v rámci projektu „Dětský úsměv“ zaměřeného na preventivní péči o dětský chrup. Existence těchto ojedinělých případů ale není důvodem pro zavedení nového zdravotnického povolání do českého právního řádu. Z pohledu „plošného fungování prevence“ tedy není zřízení preventisty/ky potřebné ani důležité. Podpora prevence zubního zdraví a péče o ústní hygienu nicméně potřebná je. Poukážeme na vhodnou možnost, aby případné finanční prostředky určené na možné zřízení nového povolání preventisty/ky byly věnovány například výše zmíněnému Zelenému kříži.

Závěrem vyjadřujeme nesouhlas se zřízením nového povolání preventisty/ky, resp. lektor/ky preventivní stomatology do českého právního řádu. Důvody pro existenci tohoto povolání nebyly z naší strany shledány.

Jsme si jisti, že pro správné nastavení jak plošné, tak individuální prevence je třeba hledat taková řešení, která budou efektivní, systematická a především méně riziková a my v tomto směru budeme velmi rádi spolupracovat.

Prezidium ADH ČR

V Praze dne 13. 5. 2021